

se loči od nekaterih mojstrov te vrste, ki se pri duhovni mizi sedeči, še ne prekrizajo.

Gospodarske stvari.

Zakaj krave tolikokrat izvržejo?

Ako krava izvrže, je uzrokov cela vrsta. Kdo je kriv? Gospodar ali dekla, pastir, krava sama ali celo bik? Nato je v posameznih slučajih težko odgovoriti. Največkrat pripomore vsak svoj delež in nesreča se ne da odvrniti. Dekla se jezi, če krava noče rada mleka dajati ali če zavoljo sitnih muh z glavo, nogami in repom okoli sebe ometa, če mirno ne stoji, in to svojo jezo spušta dekla navadno s stolom po rebrih ubogega živinčeta. Nič boljše včasih ne ravna hlapec. In še celo pastir zakrivi v tem oziru prav mnogo, če breje krave preveč naganja in tira. Pa to še ni vse. Tudi gospodar mora skrbno paziti, da se ne prigodi breji kravi v petem, šestem in sedmem mesecu nič, kar bi ji škodovalo; posebno mora na take paziti, ki se vpregajo mesto volov v plug ali pred voz.

To so zunanji uzroki, da krave tolikokrat izvržejo. A še večjo škodo napravljajo znotranji, to so navadno bolezní v prebavljanju, v raztekanju krvi, v črevih itd. Gostokrat povzročí take notranje bolezní slaba, spridena klaja. Če se seno ni po letu prav posušilo, začne po zimí gniti in prhniti. Tako slabo seno še velja za junce in vole, a za breje krave ni več!

Tudi jednostransko polaganje ni zdravo; to je, če se kravi vedno le krompir, tropinje ali kaka druga klaja sama brez premembe daje. Moka, ki je spridena, zmrzle in gnile reči naj se nikar ne polagajo, če noče gospodar precejšnje škode trpeti. Nesnaga v jaslíh, v posodah, iz katerih krava je in pije in v hlevu sploh, slaba voda, preveč soli itd. je tudi mnogokrat že povzročilo, da je izvrгла.

Dostikrat pa je hlev že sam na sebi kriv, da se take nesreče prigodijo. Če namreč tla niso ravna, ampak preveč nazaj visijo, ni nič čudnega, če se kravi kaj prigodi. Taka tla se morajo poravnati vsaj nekoliko s tem, da se zadaj več stelje natrosi. Še boljši pa je, če se celo vnovič predelajo in poravnajo, ker tudi stelje kmetu navadno ne preostaja in ker ne izda mnogo. Celó kamenje se še nahaja v hlevih kot tlak. Če je gladko, se ni take nevarnosti, a če je prerobato, ga le kaže brž ko mogoče odstraniti. Stelja in listje ne more vsega storiti, da bi se kamenje ne poznalo.

Mnogokrat so hude bolezní uzrok, da krave izvržejo, na priliko bolezní na parkljih, volčič ali sajevec v gobci i. dr. Celó biki in njih bolezní so včasí uzrok, na katerega le malokdo ali nihče ne pomisli.

Dosti uzrokov je torej in srečen je, kdor se vsem obrani. Tudi še ni toliko škode, če se ne zgoda jedenkrat pripeti. A to je le malokdaj, kajti je stvar — nalezljiva. Dostikrat se je že primerilo, da v hlevu, v katerem je jedna krava izvrгла, ni pri tem ostalo, ampak da so celo nekaj let še druge izvrгле. Tudi podeduje se ta slabost pri kravah in se prav težko odpravi. Živina se mora do cela premeniti, hlev prenoviti ali vsaj do dobrega osnažiti in v prihodnjíe mora gospodar prav vestno paziti, da se mu bolezen ne prikrađe h kravam. Če izvrže krava pred sedmim mesecem, pride mladič vsikdar mrtev na svet, če po 230. dnevu, odkar je breja, se včasih tele še ohrani pri življenju, a le težko.

V novejšem času celo trdé preiskovalci v tej zadevi, da so bakterije, ki povzročujejo in pospešujejo take ne-zgode. In če pridejo te bakterije od jedne krave na

drugo, preseli se z njimi tudi bolezen in tako se zgodi, da krave, ki stoje v jednom hlevu, brez vsekakih zunanjih ali notranjih uzrokov kar zaporedoma izvržejo. — Gospodar popravlja hlev, prenavlja klajo in steljo, povprašuje hlapce in dekle, kupuje zdravila, vse nič ne pomaga, teleta le ne dobi zdravega ali o pravem času na svet. V takem slučaju, v katerem storijo vsi pri hiši svojo dolžnost, je le morebiti uzrok pri bakterijah.

Sejmovi. Dne 21. novembra pri Sv. Juriju ob Tabru, pri Sv. Juriju ob Ščavnici in v Slov. Bistrici. Dne 23. nov. v Arnovžu. Dne 24. nov. pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Dne 25. nov. v Ločah in v Kaníži pri Ptujú. Dne 26. nov. na Bregu pri Ptujú (za svinje).

Dopisi.

Od Svetinj pri Ormožu. (Vojaško veteransko podporno društvo.) V god sv. Leopolda se je vršila pri nas nenavadna slovesnost. Obhajali smo namreč začetni ali rojstni dan tega društva, katero se je osnovalo v dobrohotni namen, skazovati udom svojim, kakor tudi drugim zaslužnim osebam pogrebno čast, oziroma pomoč v slučaju uboštva in bolezní. Društvo, ki šteje v začetku 70 rednih in 15 podpornih udov, zbralo se je pred župniščem in okrašeno z društvenim znamenjem, zeleno-belim, na koncu z zlatimi zobci, črez ramo pripetim, trakom se je podalo od tod, na čelu sv. križ, spremljano od dveh č. gg. duhovnikov v procesiji v cerkev k službi božji. Domači g. župnik so imeli pridigo, oziroma slavnostni govor, v pomenljivih besedah, da ga, smelo rečem, najspretnješe pero bolj živo opisati ne more. Posebno so društvu priporočali zlato geslo »Vse za vero, dom, cesarja«. Po sv. maši, katero so darovali č. g. Sajnkovič, bilo je darovanje okoli oltarja, in med tem svirala je godba konečno tudi cesarsko himno, za tem pa se je podalo društvo v procesiji pred župnišče, da izreče č. gg. duhovnikoma prisrčno zahvalo in od tod podali smo se k običnemu zborovanju v šolske prostore. Tukaj je imenovalo društvo z velikim navdušenjem zaslužna gospoda, župnika J. Bohanca in majorja L. Janžeka za častna uda. Besede gospoda načelnika ganile so celo društvo tako, da smo veselo trikratni »živi« zaklicali naši presvetli cesarici in Habsburski hiši. Za tem pobrala se je vstopnina in udnina, zapisalo se še nekaj novih udov in tako se je končala prva slovesnost in zborovanje. — Ker ima to društvo v resnici blag namen, skazovati v prvi vrsti društvenikom, kakor tudi drugim zaslužnim osebam pogrebno čast, oziroma pomoč v slučaju uboštva in bolezní, zato si v imenu društva dovoljujem, vabiti k udeležbi tudi doslužene vojake iz širje okolice. Redni ud more biti vsak doslužen vojak, ki vplača 1 krono vstopnine in 5 kr. na mesec ali 60 kr. udnine na leto, podporni ud pa plača najmanj 2 kroni na leto. Društvo si bode, kadar dopustijo gmotne razmere, omislilo tudi društveno opravo ali uniformo. Podrobnosti se izvejo pri načelnístvu pri Svetinjah. Zapisnikar.

Od Sv. Jakoba v Slov. gor. (Nova šola.) Veselje je bilo na licu marsikaterega našega občana brati, ko se je dovršilo proti sredini pretečenega meseca zadnje delo na novem šolskem poslopju. Največja radost pa se je pokazala v nedeljo, dne 25. oktobra; že prejšno večer in zgodaj v nedeljo je naznanjevalo pokanje topičev slovesnost, katera se je ta dan tukaj vršila. Več ljudij, kakor navadno, zbralo se je ta dan okoli cerkve in novega šolskega poslopja, radostno že pričakajoč one gospode, kateri bi naj to svečanost s svojo prisotnostjo